

Nieuwsflits

mei 2011

De natuurbegraafplaats

Stichting Staring Advies werkt aan de planvorming voor een natuurbegraafplaats op Landgoed 't Zand, in de gemeente Bronckhorst tussen Zelhem en Ruurlo.

Natuurbegraven wordt steeds populairder in Nederland. Wie natuurliefhebber is of wie milieubewust geleefd heeft, wil ook graag natuurlijk afscheid nemen. Bekend zijn ecokisten, afbreekbare uitvaartproducten of bewuste omgang met milieu en middelen rondom de uitvaart. Volgens de landgoedeigenaresse en initiatiefneemster mevrouw Laane - De Fremery past een natuurbegraafplaats prachtig in de cyclus van het leven, van vóór de geboorte tot na het sterven: "Onze bouwstenen worden weer onderdeel van natuurlijke kringlopen".

Op de natuurbegraafplaats, op een akker en in een bosperceel, is respect voor mens, natuur en landschap. Het natuurlijke en soortenrijke landschap wordt gestimuleerd. De inrichting en het ruimtelijke beeld zullen kwalitatief verbeteren ten opzichte van de huidige situatie. Als grafaanduidingen wordt hooguit een klein houten bordje geplaatst of een in het landschap passende kei. De graven liggen niet netjes in een rij of dicht bij elkaar. Het landschap bepaalt de positie van een graf, midden in de natuurlijke omgeving. Soberheid en sereniteit spelen een belangrijke rol. De graven worden bovendien niet geruimd, er is letterlijk sprake van 'eeuwige rust'.

Voor meer informatie:
Tinekevelthorst@staringadvies.nl

Goed weer voor boomkickers?

Vanaf 1985 wordt de boomkikker vrijwel jaarlijks geteld in de Achterhoek. Vanaf 1994 gebeurt dit in opdracht van de provincie Gelderland. De provincie wil weten of de maatregelen die voor de boomkikker worden uitgevoerd ook succes hebben. Het monitoringonderzoek dat vanaf 1999 door Staring Advies wordt uitgevoerd geeft hier antwoord op. Daarnaast kunnen er vanuit dit onderzoek beheervoorstellen worden gedaan en natuurontwikkeling worden gestuurd.

De boomkikker is een soort die snel reageert op veranderingen in z'n leefgebied. "Nieuwe" natuurgebieden kunnen snel gekoloniseerd worden, terwijl voortplantingswateren die op de één of andere wijze minder geschikt zijn geworden snel worden verlaten. Dat bleek bijvoorbeeld dit jaar. In het natuurontwikkelingsgebied Heidenhoekse Vloed werden dit jaar slechts tien roepende boomkickers gehoord, terwijl hier in 2008 het aantal op zo'n 500 roepende exemplaren werd geschat. Daar staat tegenover dat in twee recent gerealiseerde natuurontwikkelingsgebieden in Het Veller tussen Ruurlo en Mariënveld enkele tientallen boomkickers werden gehoord.

De boomkickers waren er in 2011 vroeg bij door het mooie weer. Begin april werden ze al gehoord en eind april was de roepactiviteit al over het hoogtepunt heen. Door de vele zonuren is de verwachting dat de eerste jonge boomkickers dit jaar extreem vroeg het water verlaten, vermoedelijk al in de eerste helft van juni. De warmte zorgt enerzijds voor een snelle ontwikkeling van de larven, anderzijds in combinatie met de droogte voor het snel dalen van de waterspiegel in de poelen waardoor deze mogelijk te vroeg droogvallen en de larven sterven. In juli en augustus zullen we zien hoe het voortplantingssucces is dit jaar.

echt duizendguldenkruid

hazelworm

weidebeekjuffer

Hazelworm

Op 22 april heeft medewerker Rick Boerboom een volwassen hazelworm waargenomen in het Wehlse Bos (Stille Wald). De hazelworm was van de zon aan het genieten op een bospad, nabij het Jagershuis. De hazelworm liet zich uitvoerig bekijken en fotograferen. De streng beschermde hazelworm komt in de Achterhoek verspreid voor. Door zijn verborgen levenswijze wordt de soort echter lang niet altijd opgemerkt. De soort wordt overdag maar zelden aangetroffen. Veel waarnemingen betreffen dan ook toevalstreffers of zijn via gerichte onderzoeksmethoden verricht. In het Wehlse Bos zijn historische waarnemingen van de soort bekend. Er zijn bij ons geen recente waarnemingen bekend uit dit gebied. In het nabijgelegen bosgebied Plakslag is de soort circa 10 jaar geleden nog waargenomen.

De vondst van de hazelworm in het Wehlse Bos toont aan dat de soort hier nog steeds voorkomt en wijst ons nogmaals op de verborgen levenswijze van deze pootloze hagedis.

Broedvogelonderzoek WRIJ

Stichting Staring Advies heeft het genoegen om in opdracht van Waterschap Rijn en IJssel de broedvogels te monitoren van de Oude IJssel en enkele aangrenzende wateren, waaronder het Waalsche Water. Het waterschap is van plan om de komende jaren rietoevers aan te leggen langs de Oude IJssel. Het doel van het broedvogelonderzoek is om te kijken welke broedvogels in de huidige situatie voorkomen in het gebied (0-meting). Het onderzoek is gericht op water- en moerasvogels, met name soorten die gebonden zijn aan rietvegetaties zoals de kleine karekiet, waterral, bosrietzanger en rietgors. Door dit onderzoek over enkele jaren te herhalen kan het effect van de aanleg van de rietoevers gemeten worden.

Het onderzoek wordt grotendeels vanaf het water uitgevoerd. Hiervoor gebruikt Stichting Staring Advies een compact opblaasbootje met een geruisloze elektromotor. Op deze manier is er niet of nauwelijks verstoring van aanwezige vogels. Tot nu toe zijn er enkele rietvogels als kleine karekiet en rietgors aangetroffen langs de Oude IJssel. De aantallen zijn (nog) relatief laag. In de deelgebieden met een beter ontwikkelde rietmoerasvegetatie, zoals het Waalsche Water, zijn meer doelsoorten aangetroffen. Hier hebben we onder andere waterral, dodaars, watersnip, krakeend en bruine kiekendief kunnen noteren. Uiteraard zijn hier ook algemenere soorten als kleine karekiet en rietgors waargenomen. Het veldonderzoek loopt nog tot augustus 2011, waarna de gegevens verwerkt worden in een rapportage. Deze rapportage wordt overhandigd aan opdrachtgever Waterschap Rijn en IJssel.

The 'Batmen'

Er zijn maar liefst 21 verschillende soorten vleermuizen in Nederland. Alle vleermuizen staan vermeld in tabel 3 van de Flora- en Faunawet en zijn dus streng beschermd. Niet alleen de verblijfplaatsen zijn beschermd, maar ook de essentiële vliegroutes en foerageergebieden. Bij renovatie, sloop, bomenkap of nieuwbouw kan het voorkomen dat er zich vleermuizen bevinden op het terrein. Hier zal onderzoek naar moeten worden gedaan.

De vraag naar vleermuisonderzoek neemt toe. Vanaf heden wordt dan ook onze vleermuisexpert Bas Voerman ondersteund door een nieuwe veldmedewerker, Bart Otten. In de toekomst zullen ook collega's Rick Boerboom en Sylvain Wamelink zich tot dit specialisme wenden, zij zijn op dit moment in opleiding.

Detachering

Staring Advies levert op verzoek ook deskundigheid voor korte of langere termijn aan bijvoorbeeld gemeentes, natuurorganisaties- of verenigingen. Het kan voorkomen dat door langdurige ziekte, zwangerschapsverlof of andere omstandigheden een opeenstapeling van werkzaamheden plaatsvindt en dat ondersteuning binnen uw organisatie gewenst is.

Zo is Tineke Velthorst gedetacheerd bij de gemeente Apeldoorn, Jan Stronks bij de agrarische natuurvereniging PAN en Rick Boerboom bij de gemeente Doetinchem. Hieronder leest u een reactie van een tevreden opdrachtgever:

"Als groene gemeente hecht Doetinchem grote waarde aan het zorgvuldig omgaan met flora en fauna. Voor een aantal grote ruimtelijke projecten hebben we het afgelopen jaar tijdelijk extra ecologische 'know how' ingehuurd bij Staring Advies in Zelhem. Dit hebben we gedaan door Rick Boerboom middels een detacheringcontract voor ons te laten werken. Dit is goed bevallen omdat de uren flexibel ingezet konden worden en Staring Advies een grote regionale kennis heeft. Dit heeft voor ons zeker voordelen opgeleverd." Dhr. W. Leemreize, afdelingshoofd RO gemeente Doetinchem.

Contact

STICHTING STARING ADVIES

Dr. Grashuisstraat 8

7021 CL Zelhem

T 0314-641910

info@staringadvies.nl

www.staringadvies.nl

Fotografie:

Rick Boerboom, Jan Stronks